

**KULTŪROS PAVELDO CENTRO
METODINĖS TYRIMŲ TARYBOS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2022-06-27 Nr. MTT-2, Vilnius

Dalyvauja Metodinės tyrimų tarybos (toliau – Tarybos) nariai Asta Grubinskaitė, Arūnas Strazdas, Loreta Brezgienė, Violeta Bruzgelevičiūtė, Indrė Kačinskaitė (Tarybos pirmininkė), Milda Bugailiškytė, Tarybos sekretorė, Kultūros paveldo centro direktoriaus pavaduotoja Giedrė Radvilavičienė, taip pat svečiai vyr. paminklotvarkininkė Aistė Ustinavičienė ir Kultūros paveldo centro direktorius Virgilijus Kačinskas.

KLAUSIMAI

1. Virgilijus Kačinskas Tarybai pateikė prašymą skubiai apsvarstyti urbanistinių vietovių užstatymo bruožų (dėl urbanistinės struktūros statinių pasikeitusiu teisiniu turiniu) nustatymą ir fiksavimą Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akto (toliau – Aktas) projekte.

2. Indrė Kačinskaitė pateikė klausimą dėl pavyzdinių vertingųjų savybių grupės pavadinimo trumpinimo Akto projekte suvienodinimo.

3. Indrė Kačinskaitė pateikė klausimą dėl kultūros paveldo objektų teritorijoje esančių vienetų pavadinimų vertingųjų savybių numeracijos Akto projekto priedo teritorijos ribų bei apsaugos zonos plane (toliau – teritorijos ribų planas) suvienodinimo.

SVARSTYMAS

1. **Pirmasis klausimas.** Virgilijus Kačinskas. 2022-05-06 pasikeitus Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akto formos pildymo aprašo nuostatoms, atsižvelgus į Nekilnojamojo kultūros vertybių vertinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų apraše nustatytus užstatymo bruožus, būtina išspręsti kaip tai turėtų būti rašoma Akto projekte.

Užstatymo bruožai minėtame dokumente įvardijami: stogų formos, fasadų, stogų detalės, jų apdailos medžiagos ir spalvos, tvoros, arkos, tarpuvartės, vartai, gatvių, kelių dangos ar jų tipai, želdinių rūšys. Užstatymo bruožai aprašomi statiniams, esantiems kultūros paveldo vietovės vertingosiomis savybėmis ir pagal nekilnojamojo kultūros paveldo objektų nustatytas vertingąsias savybes.

Urbanistinės struktūros statiniai nuo 2022-05-06 apibrėžti, kaip formuojantys urbanistinei kultūros paveldo vietovei būdingą užstatymą, atitinkantys tokios vietovės ar jos dalies konkretų užstatymo tipą (morfortipą), turintys jai būdingų užstatymo bruožų ir esantys urbanistinės kultūros paveldo vietovės vertingosiomis savybėmis.

Akivaizdu, kad urbanistinės struktūros statiniai privalo turėti bent vieną užstatymo bruožą.

Aistė Ustinavičienė. Pristatė siūlomą Dusetų istorinės miesto dalies Akto projektą ir užstatymo bruožų aprašymo variantą.

Virgilijus Kačinskas. Dusetų miesto istorinės dalies užstatymo bruožų projekte pateiktas apibendrintas užstatymo bruožų variantas, kuriame užstatymo bruožai detaliau (gal to ir nereikia šiuo konkrečiu atveju) nėra drupuojami ar priskiriami pagal *skirtingus užstatymo tipus, pagal amžių, pagal stilistiką ir pan.* Būtina sutarti ar visais atvejais tikslinga rašyti apibendrintai be papildomos skaidlos, ar reikėtų užstatymo bruožus detaliau vardinti pagal reikalingas, geriau atskleidžiančias kultūros paveldo vietovės vertę, grupes.

Violeta Bruzgelevičiūtė. Sudėtingos ir didelės urbanistinės vietovės atveju turėtų būti detaliau apžvelgiami užstatymo bruožai. Kauno Žaliakalnio Akte yra išskirtos 3 deš. retrospektyvinės vilos ir 4 deš. modernistinės vilos, nes jų stilistika labai skiriasi ir tai turėtų atsispindėti Akte.

Virgilijus Kačinskas. Užstatymo bruožuose telpa visos stilistikos ir Akto projekte nereikėtų ypač plėstis. Būtina surasti optimalų variantą.

Milda Bugailiškytė. Telšių miesto istorinės dalies Akte, stengtasi užstatymo bruožus apibendrinti, išskirti atskirai centrinę dalį ir priemiesčius.

Indrė Kačinskaitė. Tai kurią Akto projekto formą pasirenkam – ar apibendrintą, kurioje užstatymo tipai būtų aprašomi visai vietovei ar detalizuojame pagal užstatymo tipus (morfotipus), ir kitas galimas grupes.

Milda Bugailiškytė, Indrė Kačinskaitė, Violeta Bruzgelevičiūtė pasisakė už tai, kad Akto projekto 2.3 punkte, pirmiausia, turėtų būti aprašomi bendri užstatymo bruožai vietovėje esančių kultūros paveldo objektų vertingųjų savybių statinių (nustatytų konkrečių objektų Aktuose, jeigu tokių yra) ir vietovės vertingųjų savybių statinių (reikšmingi vietovės užstatymui), o paskui (jeigu vietovė turi skirtingų užstatymo bruožų pagal tipus) yra detalizuojama pagal aprašomus Akto 2.2.2 punkte vietovei būdingus užstatymo tipus, smulkiau neskaidoma. Esant ypač įvairiai užstatymo struktūrai, jo užstatymo bruožus galima būtų detalizuoti taip pat ir pagal stilistiką ar užstatymo laikotarpį, tačiau priskiriant konkrečiam vietovės užstatymo tipui (morfotipui). Formuluočiau teiktina balsavimui.

Indrė Kačinskaitė. Pateikė klausimą balsavimui.

Tarybos nariai bendru sutarimu balsavo UŽ pasiūlytą formuluočią.

P.S. Violeta Bruzgelevičiūtė, Milda Bugailiškytė ir Indrė Kačinskaitė, kai bus rengiami konkretūs vietovės Akto projektai, kartu aptars naujai taikomos užstatymo bruožų aprašymo schemas detales, ir supažindins visus Statinių, Sodybų ir Urbanistinių vietovių specialistus.

2. Antrasis klausimas. Indrė Kačinskaitė. Siekiant suvienodinti metodinius reikalavimus, rengiamiems Aktų projektams, pasiūlyta apsispręsti dėl Vertinamų objektų ar vietovių, jų dalių ir elementų pavyzdinių vertingųjų savybių įvardijimo Akto projekte: ar rašyti pilną pavyzdinės savybės formuluočią pagal vertingųjų savybių grupes, ar tik tą dalį, kuri susijusi su konkrečiai aprašomomis vertingosiomis savybėmis. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Apskaitos, inventorizavimo ir registrų skyriaus specialistai yra pastebėję, kad šiuo metu įvairių institucijų ir specialistų pateikiamuose Aktų projektuose yra arba įvairūs pavyzdinių vertingųjų savybių trumpiniai, arba netrumpinti pavyzdiniai grupių pavadinimai.

Arūnas Strazdas. Archeologinių, mitologinių, ietorinių, memorialinių vertingųjų savybių pobūdžio Aktų projektuose pavadinimus trumpiname.

Virgilijus Kačinskas. Teisės akte (Nekilnojamojo kultūros vertybių verinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų aprašas) yra nurodyti bendrieji pavadinimai su galimais pavyzdžiais. Pavyzdžių tikrai nereikia nurodyti, o pavyzdinių vertingųjų savybių grupių pavadinimus galima būtų konstruoti tik pagal konkrečiai nustatomas vertingasias savybes.

Indrė Kačinskaitė. Siūlo balsuoti, kas už tai, kad Akto projektuose Nekilnojamojo kultūros vertybių verinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų aprašo Vertinamų objektų ar vietovių, jų dalių ir elementų pavyzdinių vertingųjų savybių sąrašė esančių pavyzdinių vertingųjų savybių grupių pavadinimus nurodyti tik tokius, kokios yra konkrečiai nustatomos Akto projekto vertingosios savybės.

Tarybos nariai bendru sutarimu balsavo UŽ pasiūlytą formuluočią.

3. Trečiasis klausimas. Indrė Kačinskaitė. Kultūros paveldo centro darbuotojai nevienodai Aktų projektuose žymi nuorodas į teritorijos ribų planus. Ar konkreti teritorijos ribų plano nuoroda rašoma, sistemas sudarančių (pvz. tvenkinių) vertingųjų savybių apibūdinime, ar tik skliausteliuose.

Virgilijus Kačinskas. Kiekviena nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje esanti vertingoji savybė turi turėti atskirą numerį, kuris grafiškai nurodomas teritorijos ribų planuose. Tekstinėje Akto projekto dalyje tikrai neverta teikti numerių nurodyti, tam skirta vieta yra skliaustuose.

Taip pat, būtina, kad kiekviena vertingoji savybė nurodoma teritorijos ribų plane turėtų savo numerį, nes tik tokiu atveju galima ją tiksliai atpažinti.

Loreta Brezgienė. Kiekvienu atveju, kai kapinėse yra nustatomos vertingosios savybės, sakykim, palaidojimų atminimo lentoms ar paminklams, teritorijos ribų planuose numeris suteikiamas kiekvienai tokiai lentai ar paminklui.

Indrė Kačinskaitė. Tokiu atveju teks tikslinti anksčiau rengtus teritorijos ribų planus. Pasiūlė balsuoti kas už tai, kad Akto projektuose kiekviena vertingoji savybė būtų aprašoma atskirai ir Akto projekte tik skliautuose prie vertingosios savybės nurodomas jos numeris teritorijos ribų plane, jei ten plane ji nurodoma.

Tarybos nariai bendru sutarimu balsavo UŽ pasiūlytą formuluotę.

Kultūros paveldo centro metodinės tarybos pirmininkė

Indrė Kačinskaitė

Kultūros paveldo centro metodinės tarybos sekretorė

Giedrė Radvilavičienė